

Kennisdossier palliatieve zorg

Voor veel professionals in de verpleeghuiszorg is het bieden van goede palliatieve zorg deel van hun dagelijks werk. Palliatieve zorg is zorg aan bewoners die niet meer beter worden. De zorg is gericht op palliatie (verlichting), waarbij kwaliteit van leven en sterven centraal staan. In dit kennisdossier delen we tools en mooie voorbeelden om palliatieve zorg goed te organiseren.

Tools, tips en handreikingen palliatieve zorg

6 bouwstenen voor palliatieve zorg

Palliatieve zorg is warme zorg. Maar die warme zorg vraagt wel om keiharde afspraken. Het begint met een goede visie en beleid en eindigt met monitoren om de kwaliteit van de zorg te kunnen verbeteren. Bekijk de zes bouwstenen om goede palliatieve zorg te bieden en organiseren.

- Ga naar: [Zes bouwstenen voor palliatieve zorg](#)

Uitgangspunten, signalering palliatieve fase en opzetten palliatieve unit

Elk verpleeghuis moet aandacht voor palliatieve zorg hebben. Vanzelfsprekend. Maar hoe breng je dat vervolgens in de praktijk? Caren Kunst, verpleegkundige en zelfstandig coach en trainer, zet 3 vragen centraal als uitgangspunt voor palliatieve zorg. Erwin Mantel, verpleegkundige palliatieve zorg, vertelt over het signaleren van de palliatieve fase. Hannie Gronefeld, teammanager wonen, zorg en welzijn, vertelt over het opzetten van een palliatieve unit.

- Lees meer over [palliatieve zorg in de praktijk](#)

Financiering palliatieve zorg in het verpleeghuis

De coöperatie Palliatieve Zorg Nederland (PZNL) heeft een ‘Handreiking financiering palliatieve zorg’ gepubliceerd. Hoofdstuk 4 van deze handreiking gaat specifiek over de financiering van palliatieve zorg in het verpleeghuis.

- Lees meer over de [handreiking financiering palliatieve zorg](#)

Palliatieve zorg en corona

Palliatieve zorg aan coronapatiënten binnen een verpleeghuis vraagt om weer een andere werkwijze en aandacht voor wat wel en niet kan en mag. In het artikel [Palliatieve zorg en corona](#) worden checklist, tips en uitleg gegeven.

Inspiratie – palliatieve zorg in de praktijk

Palliatieve zorg bij Pieter van Foreest en Beweging 3.0

Amber van Kessel, verpleegkundige (Pieter van Foreest) en Mariëtte Bergmans, projectmedewerker palliatieve zorg intramuraal (Beweging 3.0) vertellen hoe in hun organisaties palliatieve zorg is georganiseerd. Amber: ‘Wij hebben een speciale palliatieve afdeling. Wij bieden in de laatste drie levensmaanden zorg aan mensen die van huis komen of uit het ziekenhuis. Onze eigen verpleeghuisbewoners blijven in de palliatieve en terminale fase het liefst op hun eigen afdeling.’ Mariëtte werkt aan de realisatie van het Projectplan Palliatieve Zorg 2019 – 2024. Om de continuïteit van de palliatieve zorg te borgen, vindt Mariëtte het van groot belang dat het thema stevig wordt verankerd in de werkwijze van de organisatie. ‘Via de aandachtsvelders en de leidinggevenden blijft de aandacht voor het thema bestaan.’

- Lees het interview: [Palliatieve zorg: ga en blijf in gesprek](#)

Longarts Sander de Hosson over palliatieve zorg

Het gaat niet om protocollen, vindt longarts Sander de Hosson, het gaat om zórg, er zijn voor je patiënt. Het is

een uitgangspunt dat hij in zijn werk – met een grote nadruk op de palliatieve zorg – altijd voorop stelt. ‘Het is verlichting bieden, aandacht hebben voor de psychische en sociale problematiek van de patiënt, aandacht hebben voor de existentiële zorg en *end of life*-care bieden. Het is werk waarin kwaliteit van leven en kwaliteit van sterven centraal staan.’

- Lees het [verslag van een presentatie van Sander de Hosson over palliatieve zorg](#)

Waardig afscheid nemen in het verpleeghuis

Hoe kun je ruimte geven aan familie tijdens de laatste levensfase en de juiste nazorg bieden? Lees het praktijkvoorbeeld over [afscheid nemen bij Atlant](#). Hoe kun je maatwerk leveren in de laatste fase en hoe kan worden voldaan aan de complexe zorgvraag? Lees ook het praktijkvoorbeeld over [afscheid nemen bij Pieter van Foreest](#). Cordaan voert vroegtijdig het gesprek met bewoners over de laatste levensfase. Vrijwilligers worden ingezet om aandacht en warmte te bieden voor bewoners en hun naaste(n). Het naderende overlijden van bewoners wordt gemakkelijker herkend, benoemd en besproken. Lees het praktijkvoorbeeld over [de laatste levensfase bij Cordaan](#).

Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland

Het Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland geeft zorgverleners en zorgorganisaties een eenduidig beeld van wat verstaan wordt onder goede palliatieve zorg en helpt bij het ontwikkelen van beleid op dit gebied.

- Lees meer over het [Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland](#)

Netwerken palliatieve zorg

Er bestaan 65 netwerken palliatieve zorg door het hele land. De netwerken proberen samenwerking tot stand te brengen tussen organisaties die palliatieve zorg bieden. Want door kennis en ervaring te delen kunnen ze samen de deskundigheid bevorderen. Ook gaan de organisaties in een netwerk aan de slag met verbeterprojecten. Medewerkers van organisaties die lid van het netwerk zijn kunnen scholing volgen en de nieuwsbrief ontvangen. Ook heeft elk netwerk een eigen website.

- Bekijk het [overzicht met netwerken palliatieve zorg](#)

Vrijwilligers palliatieve terminale zorg

VPTZ Nederland is de koepel voor organisaties in de palliatieve terminale zorg door vrijwilligers. De vrijwilligers van de VPTZ vinden het fijn om van betekenis te kunnen zijn voor een persoon die gaat sterven. Zij zijn hier speciaal voor opgeleid. Ook hier geldt: wacht niet te lang met het regelen van een vrijwilliger. Voor een goede stervensbegeleiding is het fijn als de vrijwilliger nog tijd heeft om iemand een beetje te leren kennen. Vrijwilligers van de VPTZ kunnen ook in het verpleeghuis worden ingezet. Vrijwilligers kunnen daar

echt het verschil maken, omdat zij de tijd hebben om af te stemmen op de cliënt. Zo kunnen ze bijvoorbeeld voorlezen, een praatje maken, rustig naast de bedlegerige cliënt zitten en waken.

- Lees meer over de inzet van vrijwilligers bij palliatieve zorg op de website vptz.nl

Meer weten

- Lees al onze artikelen over het onderwerp [palliatieve zorg](#)
- Bekijk ook het [thema Palliatieve zorg op Zorg voor beter](#)

tags:

[Palliatieve zorg](#) (12)

thema:

[Persoonsgerichte zorg en ondersteuning](#) (234)